

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№7 (261) ТРАВЕНЬ 2019 ГОД

ГАНДАЛЬ

ВЯСНОВЫ КІРМАШ

Першы вясновы кірмаш адбыўся ў Шуміліне на гарадскім рынку.

У мінулую суботу27 красавіка на рынку горпасёлку Шуміліна прайшоў вясновы кірмаш па продажы харчовых і нехарчовых тавараў з удзелам прамысловых, сельскагаспадарчых, гандлёвых арганізацый і прыватных прадпрымальнікаў.

І хаця сёлетні вясновы кірмаш не быў такім багатым, як восеньскі, ад самага ранку рынак і пад'язную дарогу да яго запаланілі легкавікі і людзі.

Асабліва спрыяла гэтаму яснае сонечнае надвор'е, калі на некалькі тыдняў ў раёне не было дажджу. На гэты раз шумілінцы мелі магчымасць набыць саджанцаў пладовых дрэў і кустарнікаў, кветак, садавіны і гародніны, абутак, сала, рыбу, бульбу для пасадкі.

Таксама зацікавілі пакупнікоў ліставыя расліны, кусты, кветкавыя расліны для азелянення падворкаў, дарэчы і час для іх пасадкі зараз прыдатны, яшчэ былі канцылярскія тавары, панчошна-шкарпэтачныя вырабы, абутак і іншыя тавары.

Бадай што, адразу выстраілася чарга да прылаўка са свежай гароднінай і садавінай, якую шумілінцы ахвотна куплялі з машын. Цэны былі разнастайныя, як і асартымент.

У гэты дзень попытам карысталіся:

Гародніна:

Памідоры — ад ад 6,0 да 7, 0 рублёў за 1 кг., былі і таннейшыя ў гронках — па 2 руб. 50 капеек, . агуркі свежыя па 3 руб. 70 кап., капуста белакачанная па 2 руб, 30 кап., , буракі сталовыя па 1 руб., 90 кап. капеек, радыска — 2, 90, маладая цыбуля — 1, 80, кабачкі — 40 кап., цыбуля-сявок — 8 руб. 30 кап.,

У прыватнікаў была старая бульба — невялікае вядро 5-6 рублёў, а насенная бульба па 2 рублі вядро.

Садавіна: яблыкі 1 руб 50 кап ., вінаград 2, 40, арэхі 9,0

Традыцыйна на кірмашы выставіла сваю прадукцыю Унітарнае прадпрыемства «Полацкі рынак г. Віцебска», якое прадавала селядзец салёны па 4, 50 за 1 кг., сала ад 6, 0 да 11, 0.

На ўваходзе ў рынак і амаль па ўсёй тэрыторыі было шмат пластквавых кветак. Цэны вагаліся ад 25 капеек за адну кветку, маленькі букет можна была набыць за 1 рубель, вялікія каштавалі да 15 рублёў.

Пастаянныя госці Шуміліна — прадпрымальнікі з Полацка зноў прывезлі адзенне і абутак. Тут цэны былі прымальныя. Шлёпанцы фліп-флопы былі па 5 рублёў, красоўкі ад 20 да 25 руб.

Было шмат расады жывых кветак, якія вырошчваюць шумілінскія аматаркі. Так, пятунія за 1 шклянку разам з зямлёй каштавала 1 рубель, ампельная пятунія — па тры рублі, бягонія — 1 руб. Дэкаратыўныя хмызнякі — фарзіцыя, за адзін кусцік мяцовыя гандляркі прасілі ўсяго 5-6 рублёў.

За вяргіні давалі па 2,5 руб. за 2-3 клубні. Апроч таго, ужо прапаноўвалі расаду памідораў па 50 капеек і перца па 70 капек за адну расліну.

Вельмі хутка разабралі саджанцы пладовых др эў двухлетак, якія прывёзла адна толькі Лужаснянская выпрабавальная станцыя.

Саджанцы яблыні разыходзіліся: за адзін — 7,0 рублёў, грушы — 12,0 руб.,парэчкі чорныя — 4,0 руб., парэчкі чырвоныя — 3,0 руб. , агрэсту — 5, 0 руб. , маліны — 3, 0 руб. , ажыны — 3, 0 руб. , абляпіхі — 10, 0 руб. , рассада суніц — 2,0 руб. , расада журавін — 5, 0 руб.

Ну і які ж рынак мог абыйсціся без сэканд-хэнду? Шумілінскія жанчыны з задавальненнем тоўпіліся каля прылаўкаў з гэтым танным адзеннем.

Алесь Шумскі

ПАМЯЦЬ АБ ТРАГЕДЫІ

ЧАРНОБЫЛЬ - НАШ БОЛЬ

У раённай бібліятэцы адбылося мерапрыемства пад назвай «Чарнобыль — чорная быль нашай гісторыі»

Безумоўна, чарнобыльская трагедыя прынесла шмат гора беларусам. Таму 26 красавіка 1986 года – гэта адна з самых трагічных дат у гісторыі нашай краіны.

26 красавіка – гэта яшчэ і Міжнародны дзень памяці ахвяр радыяцыйных аварый і катастроф. Менавіта таму работнікі раённай бібліятэкі і раённага цэнтра культуры правялі сумесную тэматычную сустрэчу «Чарнобыль — чорная быль нашай гісторыі». На мерапрыемства былі запрошаны нашы землякі, ліквідатары наступстваў Чарнобыльскай АЭС.

Такое не забываецца. І па сённяшні дзень ліквідатары наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС памятаюць падзеі тых трагічных часоў. Помняць, як высялялі людзей з небяспечных зон, як зашкальвалі дазіметры…

І што мы сёння жывём, многім абавязаны тым, хто ў далёкім 86-ым знаходзіўся ў самым пекле атамнай бяды. Нашы беларусы рабілі ўсё магчымае і немагчымае, каб спыніць катастрофу.

Мішкавічы Наталля Прыгун, жыхарка в. Мішкавічы– Мы з маёй мамай Ганнай Петрусенкай кожны год 26 красавіка запальваем свечку ў імя тых, хто загінуў.

— Калі здарыўся выбух на Чарнобыльскай АЭС, мая маці была ў ліку ліквідатараў і дапамагала вывозіць жывёлу з заражанай зоны. На жаль, па стану здароўя яна не змагла прыехаць на гэтую сустрэчы ў бібліятэцы, папрасіла гэта зрабіць мяне. З задавальненнем перадаю ў бібліятэку нацыянальны жаночы касцюм Брагінскага раёна – у такіх дзяўчаты выходзілі замуж. Чырвоны колер касцюма азначае каханне, а чорны – журбу.

У кожнага з ліквідатараў з нашага раёна наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС свая гісторыя. Напрыклад, былы начальнік ДРБУ-204 Кірыл Аўсянкін з брыгадай знаходзіўся паўтара месяца ў Хойніках, дзе здымалі верхні слой заражанай зямлі і вывозілі яе за межы горада. Былы супрацоўнік аддзела пазаведамаснай аховы Уладзімір Карнілаў працяглы час знаходзіўся ў Нараўлянскім раёне, дзе адказваў за ахову правапарадку. За санітарны стан у Брагінскім раёне адказвала былы работнік санстанцыі Галіна Жыгунова. Такім чынам шумілінцы ахвяравалі сваім здароўем для лепшай будучыні пакаленняў.

Удзельнікі мерапрыемства ўшанавалі хвілінай маўчання памяць пра ўсіх ахвяр чарнобыльскай трагедыі.

У Амбросаў

ЖЫЦЦЁВЫЯ ГІСТОРЫІ

АНДРЭЙ І ЯДЗЯ ВЫБРАЛІ КАРДОН

Як маладая сям'я Сямёнавых з шумілінскага аграгарадка Кардон наладжвае свой побыт.

Да сельскіх умоваў жыцця Андрэю і Ядвізе Сямёнавым не прывыкаць, абодва нарадзіліся і выраслі ў вёсках Рудня і Лугоўская Гарадоцкага раёна. Паміж імі кіламетраў 15, але пазнаёміліся маладыя людзі не на сельскай дыскатэцы, а ... у дызелі, калі ездзілі ў горад на вучобу.

Пасля школы аб будучай прафесіі доўга не думалі. Праўда, дзяўчына першапачаткова планавала стаць лекарам, паступала ў Віцебскі медуніверсітэт. Балаў не хапіла, адразу вырашылася на ветэрынарную акадэмію. У Андрэя адназначна выбар выпаў на Гарадоцкі аграрна-тэхнічны каледж. Пасля яго заканчэння, а затым і Беларускай госсельхозакадеміи атрымаў інжынерную спецыяльнасць. Пажаніліся ў 2012-м студэнтамі, праз год абодва размеркаваліся па месцы працы. Выбіралі адну гаспадарку, дзе патрабаваліся адначасова інжынер і заатэхнік. Спыніліся на КУСГП «Ульскі» Шумілінскага раёна.

Шыкоўны катэдж па вуліцы Вінера ў аграгарадку Кардон дастаўся Сямёнавым праз два тыдні пасля прыбыцця. Хай у арэнду, за 20 рублёў у месяц плюс кватрплата, затое самі сабе гаспадары. Домік камфортны і прасторны, зімой цяпло. Кацёл ацяпляецца дровамі і брыкетам, у аграгарадку дома пакуль не газіфікаваны. У Шумілінскім раёне гэтай паслугай карыстаюцца толькі жыхары самага райцэнтра, пасёлка Обаль і двух-трох вёсак.

У сярэдзіне працоўнага дня дома можна застаць толькі гаспадыню, яна нядаўна аформіла дэкрэтны адпачынак, праз месяц-паўтара ў сям'і чакаецца папаўненне. Старэйшы сын Дзмітрый ходзіць у дзіцячы сад, у наступным годзе стане школьнікам. Агарод і рыдлёўка пакуль у распараджэнні Андрэя, а

(працяг на стр. 2)

ПАЖАР

ВЕСНАВЫ ПАДПАЛ

30 сакавіка ў вёсцы Куціна Дабейскага сельсавета ад пажару сухой травы загарэліся два дамы і хлеў.

Вясковыя жыхары выклікалі пажарнікаў каля двух гадзін дня. Калі супрацоўнікі аддзела МЧС прыбылі на месца здарэння, адкрыты агонь поўнасцю ахапіў будынкі.

І хаця пажар будынкаў і травы быў лакалізаваны і патушаны - ад дамоў і хлява амаль нічога не засталося, акрамя печак .

Толькі ў аднаго ацалелі цалкам абгуленыя сцены, астатнія будынкі знішчаны агнём, на месцы папялішча ўзвышаюцца кірпічныя трубы.

Палі, лугі і хмызняк выгарэлі на дзесяткі гектараў, знішчаныя агнём прыродныя краявіды. І нават праз два дні пасля пажару дымок яшчэ ішоў, а галавешкі цепліліся, добра што да астатніх дамоў агонь не дайшоў. З жыхароў вёскі ніхто не пацярпеў, таму што з 16 дамоў у Куціне заселены толькі тры, астатнія – нежылыя або пакінутыя хаты.

Гаспадары пакінутых дамоў адсутнічаюць, а найбольш прывабныя для жылля людзі выкарыстоўваюць іх пад лецішчы – у асноўным гараджане.

Праўда і тут жыццё на месцы не стаіць, і гараджане будуюць новыя лецішчы каля невялічкага возера ў Куціне.

Па факце пажару праводзіцца праверка, паведамляе МНС.

Разгляданая версія прычыны ўзнікнення пажару - неасцярожнае абыходжанне з агнём неусталяваній асобы пры выпальванні сухой раслінасці. Таксама не выключаецца і падпал.

М. Амбросаў

ЖЫЦЦЁВЫЯ ГІСТОРЫІ

(пачатак на стр. 1)

ўчастак вялікі, спраў хапае нават пасля асноўнай працы. Да таго ж на вёсцы без жыўнасці нельга. Хоць і патрабуюць клопату і догляду парася, куры і бычок, усё ж запамога добрае. Таго ж дарослага бычка плануюць у будучыні здаць на мяса прыватнікам.

– Муж з сямі раніцы да позняга вечара на працы, – тлумачыць Ядвіга.

У КФХ «Крыніца», дзе Андрэй з красавіка 2015 гады працуе галоўным інжынерам, спраў вагон і каляска. Тэхніка даўно выйшла ў поле, павінна працаваць як гадзіны. Сезоны хутка мяняюцца - сеялкі, камбайны, плугі ... Але на паўгадзіны спецыяліст заскочыў дадому падтрымаць жонку падчас сустрэчы з карэспандэнтам «СД». Разважае па-гаспадарску:

– Не ведаю, чаму маладыя людзі, нават тых, хто нарадзіўся ў сельскай мясцовасці, цягне ў горад. У вёсцы цалкам добра можна ўладкавацца. Да таго ж вялікую ролю гуляюць свае квадратныя метры. Лунанне па здымных кватэрах нас не прыцягвае. Мы не прывыклі знаходзіцца ў шуме і гаме, калі за сценкай суседзі могуць чуць адзін аднаго. У нас ціха і спакойна, добра і нам, і дзіцяці. Чыстае паветра, прырода прыгожая. Сын у школу пойдзе, у класе будзе чалавек 10 ці каля таго. Гэта ж практычна індывідуальнае рэпетытарства, кожны дзень можна атрымліваць адзнакі на ўсіх уроках. Адпаведна, не паслабішся, трэба ўвесь час рыхтавацца. А ў горадзе пакуль 30 чалавек апытаюць ...

Пацікавілася наконт нуды і адсутнасці забавак у вёсцы. «Чаму сумна? - дзівіцца жанчына. - І ў нас можа быць весела. Калі трэба, у горад можам выехаць на машыне ». З пазіцыі мужчыны муж дадае: «Да Шуміліна 30 кіламетраў, Полацка - 50, Віцебска – 70. У абодвух правы кіроўцы. Сядай і едзь, там табе ўсё забаўкі ».

Нядаўна прачытаў у соцсетях развагі: нібыта маладымі людзьмі, якія жывуць у вёсцы, рухае просты разлік. Жыць там прасцей і танней, месцаў хапае і ў школах, і ў дзіцячых садках, дзеці ў бяспецы, так як няма такой злачыннасці, як у горадзе. Былі яшчэ і іншыя аргументы ад «карэнных» гараджан, якія зайзросцяць «калгаснікам», – маўляў, яны не менш «аруць» на дачах, а кошты ў крамах нашмат вышэй. Але што-то яны не спяшаюцца кінуць добраўпарадкаваныя гарады з усімі барамі, фітнес, гіпермаркетамі са зніжкамі і пераехаць на ПМЖ у вёску. Памятаю, аднойчы загаварыла ў вёсцы пра ТБ-перадачу, мне адказалі: «Мы зімой тэлевізар вечарамі глядзім, а цяпер перадача кожны дзень адна - сельскагаспадарчая». Можна запярэчыць? Не ўсім даецца жыццё вясковая, каб жыць у вёсцы, трэба яго любіць. І не баяцца магчымых цяжкасцяў.

Кіраўнік КФХ «Крыніца» Юры Сямёнаў пра свайго аднафамільца і падпарадкаваным адклікаецца толькі станоўча:

– Яны сапраўдныя, жывуць у вёсцы па-вясковаму. З грунтоўным сельскім укладам і падыходам да жыцця. Мне запомніліся словы доктара эканамічных навук, аднаго з заснавальнікаў фермерскага руху ў Расіі Уладзіміра Башмачнікава, які сказаў: «Мы доўгі час імкнуліся да таго, каб у зарплаце сельскі жыхар дагнаў гарадскога. І да гэтага часу гэтае пытанне не вырашылі. і пры гэтым казаць, што дрэнна жывецца, а можна атрымліваць даход ад уласнай працы. Інакш нішто, так вяскоўцы заўсёды жылі.

tut.by
Пераклад з расейскай рэдактара

КРЫМІНАЛ

СЕРЫЯ КРАДЗЯЖОЎ

Крадзяжы з лецішчаў і гаражоў у Шумілінскім раёне працягваюцца

Найчасцей злодзеі крадуць узламаўшы дзверы, разбіваюць аконнае шкло і залазяць праз фортку.

На днях жыхарка Обалі паведаміла ў міліцыю, што ў яе дачным доме ў Слудашах нехта адкрыў фортку і праз яе трапіў у дом. Прапалі асабістыя рэчы гаспадыні. Асоба злодзея ўстаноўлена – гэта жыхар Гарадоцкага раёна, на рахунку якога абрабаваныя дамы ў Чэрчыцах, Рыпіншчыне і Кардоне.

Наступнае злачынства адбылося ў вёсцы. Пенсіянер з Віцебска, які прыехаў на сваю дачу ў Шавекі, убачыў разбітае аконнае шкло. Злодзеі праніклі ў памяшканне і ўкралі самаробны наждак, прычапную касілку да матаблока і рухавік. Агульны ўрон склаў 400 рублёў. Па дадзеным крадзяжы ўзбуджана крымінальная справа.

Таксама пацярпела яшчэ жыхарка Обалі. У яе гараж, які знаходзіцца непадалёк ад дома, прабраліся злодзеі, выставілі аконнуюрамуіўкраліэлектрычны тачыльны станок, металічныя ціскі, 2 алюмініевыя бітоны па сорак літраў, дзве металічныя лесвіцы, металічныя трубы. Агульны ўрон склаў 240 рублёў. Злачынцы вышукваюцца.

Сяржук Крупскі
па матэрыялах
uvd.vitebsk.gov.by

ПАЖАРЫ

ПАДПАЛ

Невядомы падпаліў прыватны дом у Філіпенках.

Калі жыхар Філіпенак, які быў у гасцях у знаёмых, вяртаўся дадому, пачуў пах дыму. Гэта з тыльнага боку гарэў дом.

Агонь разгараўся нямоцна, гаспадар змог самастойна яго ўтаймаваць. Мужчына патэлефанаваў у РАУС і паведаміў, што нехта хацеў спаліць ягонае жыллё.

Узбуджана крымінальная справа, вядзецца расследаванне. Падпальшчыку пагражае абмежаванне волі да 5 гадоў або пазбаўленне волі ад 3 да 10 гадоў

ГРАМАДСКАЯ БЯПЕКА

АКЦЫЯ ДЛЯ ПАКУПНІКОЎ

Як у Шуміліне клапоцяцца пра бяспеку для пакупнікоў у магазінах?

Каб выходныя і святочныя дні прайшлі бяспечна Шумілінскага ратавальнікі арганізавалі працу інфармацыйна-пазнавальнай пляцоўкі ў мясцовым харчовай краме «Продуктоша».

Яркая наглядна-выяўленчая прадукцыя, «пажарныя» атрыбуты - апавяшчальнік і вогнетушыцель – прыцягвалі ўвагу ўсіх пакупнікоў.

У ходзе гутарак, ратавальнікі знаёміліграмадзянзстановішчам з пажарамі, прыводзілі прыклады трагічнай гібелі людзей і выпадкі выратавання, рабілі акцэнт аб забароне выпальвання сухой расліннасці і наведванне лясоў, нагадвалі пра важнасць ўстаноўкі аўтаномнага пажарнага апавяшчальніка, а так жа знаёмілі грамадзян з мабільным дадаткам «МНС Беларусі: Дапамога побач », расказвалі пра яго магчымасцях і гісторыі стварэння.

У гульнявой форме пакупнікі вырашалі розныя сітуацыйныя задачы па правілах паводзін пры пажары, правілах эвакуацыі ў гандлёвых цэнтрах, ўспаміналі правілы карыстання вогнетушыцелем, тэлефоны экстраных службаў, праверылі працаздольнасць пажарнага апавяшчальніка.

За актыўны ўдзел і правільныя адказы пакупнікам ўручаліся карысныя памяткі, якія яшчэ раз нагадаюць ім аб правілах бяспекі.

А. Прылуцкі

ПАКАРАЛІ ШТРАФАМІ

У Шумілінскім раёне за выпальванне сухой расліннасці прыцягнуты да адказнасці 5 грамадзян.

У кожным друкаваным СМІ і навінах работнікі МНС пастаянна інфармуюць насельніцтва аб забароне выпальвання сухой расліннасці і распальвання вогнішча ў забароненых месцах, але часам, як паказвае практыка, некаторыя нядбайныя грамадзяне забываюць пра гэта.

Агонь рспальваюць на прысядзібным участку ці проста паблізу будынкаў нават многакватэрных дамоў

Работнікам МНС вядомыя выпадкі, калі на вачах вінаватых агонь не толькі перакідваўся на пабудовы, але і калі з-за выпальванняў гінулі людзі.

Яркія прыклады – таму пацверджанне. 2 красавіка бягучага года на сваім прысядзібным участку, а таксама за яго межамі грамадзянка Н. з вёскі Кулакова Дабейского сельсавета ажыццяўляла незаконнае выпальванне сухой расліннасці пры моцным ветры, чым стварыла пагрозу распаўсюджвання гарэння на размешчаныя побач домаўладання і гаспадарчыя пабудовы. Дзеянні дадзенай грамадзянкі выклікалі занепакоенасць у аднавяскоўцаў, таму яны паінфармавалі Шумілінскі раённы аддзел па надзвычайных сітуацыях.

Пры правядзенні праверкі было ўстаноўлена, што ў дзеяннях грамадзянкі Н. выяўлены склад правапарушэння, прадугледжанага ст.15.57 КаАП Рэспублікі Беларусь. Такім чынам, дадзеная грамадзянка была прыцягнутая да адміністрацыйнай адказнасці ў выглядзе штрафу ў памеры 382 рублі 50 капеек (15 базавых велічыняў).

Аналагічныя правапарушэнні былі здзейснены 2 красавіка бягучага года грамадзянінам С. з вёскі Брыцікі Обальскага сельсавета, 8 красавіка - грамадзянкай О. з вёскі Андрэева Мікалаеўскага сельсавета, 22 красавіка - грамадзянінам К. з вёскі Слабада Сіроцінскага сельсавета, 29 красавіка-грамадзянінам К. з вёскі Засінніки Светласельскага сельсавета. Дадзеныя грамадзяне былі прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці і атрымалі адміністрацыйныя спагнанні ў выглядзе штрафу ў памеры 255 рублёў (10 базавых велічыняў).

У. Прылуцкі

ГАНДЛЁВЫЯ ВОЙНЫ

ЗАБАРОНА МАЛОЧНАЙ ПРАДУКЦЫІ

Адною рукою гладзіць, другою б'е. Толькі «Рассельгаснагляд» зняў татальную забарону на пастаўкі ў Расею з Беларусі сухога і разліўнога малака ў тарах больш за 2,5 літры, як увёў новае абмежаванне. З 8-га траўня пад санкцыі трапіла тая ж прадукцыя амаль усіх беларускіх малочных заводаў.

«Абмежаванні на наліўное малако ў дачыненні 37 прадпрыемстваў. У Беларусі каля 40 малочных прадпрыемстваў. Таму гэта, па вялікім рахунку, тое на тое».

Пра адмену татальнай забароны паставак у Расею беларускага малака прэм'еры краінаў Дзмітрый Мядзведзеў і Сяргей Румас дамовіліся ў красавіку. Аднак узамен сектаральных санкцыяў — у пэўнай галіне вытворчасці — Расея пастанавіла блакаваць канкрэтныя малочныя прадпрыемствы, калі тыя не здолеюць пацвердзіць сертыфікацыі бяспекі тавару. То бок патрабаванні цяпер не да складу прадукцыі, а да метадаў вытворчасці.

«Палітыка, толькі палітыка. Не раз набываў гэтую прадукцыю, прэтэнзіяў і нараканняў няма, не горш, чымся ў іншых вытворцаў, абсалютна задаволены».

«Беларускія прадукты вельмі добрыя, бо яны сочаць за гэтым. У нас, на жаль, часам выкідваеш тавар», — кажуць жыхары Масквы.

Пакуль абмежаванні датычаць толькі разліўнога і сухога малака, аднак астатнюю малочную прадукцыю экспартаваць мы можам.

Тым не менш страты для Беларусі ўжо складуць дзясяткі мільёнаў долараў, адзначае эканамічны аглядальнік Станіслаў Івашкевіч. Да таго ж праз нібыта парушэнні фітасанітарных нормаў «Рассельгаснагляд» абмежаваў экспарт мясной прадукцыі з чатырох беларускіх прадпрыемстваў.

Аляксандр Ярашук, эканаміст, старшыня БКДП:

«Расея прыняла прынцыповае рашэнне для сябе ў 2014 годзе вярнуць сабе страчаныя пазіцыі на ўласным рынку. Вось. І менавіта ў гэтым рэчышчы і палягаюць усе праблемы для нашага экспарту і малака, і мяса».

Да таго ж паміж Менскам і Масквой узмацніўся канфлікт праз імаверна незаконны рээкспарт харчоў. Гэтак днямі «Рассельгаснагляд» пастанавіў знішчыць 90 тонаў садавіны ды гародніны і амаль столькі ж — толькі яблыкаў ды ігрушаў.

Станіслаў Івашкевіч, эканамічны аглядальнік «Белсату»:

«На працягу першых двух месяцаў экспарт садавіны з Беларусі ў Расею павялічыўся на 2/3 у натуральным выражэнні і на 3/4, амаль што ўдвая ўжо, у грашах. Таму расейцы, імаверна, справядліва падазраюць у зплёск кантрабанды ў тым ліку».

Як заявіў расейскі прэм'ер Дзмітрый Мядзведзеў, кожнае праблемнае прадпрыемства ў Беларусі патрабуе асобнага праверання. А таму ўжо неўзабаве нам давядзецца рыхтавацца да шэрагу чарговых інспекцыяў «Рассельгаснагляду».

Юлія Лабанава
Белсат

АБ'ЯВА

• *Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.*

• ***Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.***

• *Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.*

ВЫБАРЫ

УКРАІНА ПАКАЗАЛА: МАГЧЫМА ЎСЁ!

Украіна можа стаць своеасаблівым палігонам для будучай Беларусі. Да гэтага часу няма больш цікавай навіны, чым перамога Уладзіміра Зяленскага на выбарах прэзідэнта Украіны. Ён набраў 75% галасоў і стане новым гарантам нашай паўднёвай суседкі.

Сам Зяленскі пракаментаваў сваю перамогу проста: «Усё магчыма». А дакладней, яго словы гучалі так: «Пакуль я яшчэ не прэзідэнт, павінен сказаць ия грамадзянін Украіны ўсім краінам, экс-рэспублікам Савецкага Саюза — паглядзіце на нас, усё магчыма».

Праўда, у тое, што ўсё магчыма, гэтыя экс-рэспублікі Савецкага Саюза пакуль не вераць. Ці самі кпяць з сябе. Вельмі папулярны зараз жарт, калі адзін чалавек выстаўляе ў сецїва навіну: «Ва Украіне ў другім туры Уладзімір Зяленскі перамог Пятра Парашэнку». Пад гэтай навіной каментары: «Патлумачце, што такое „другі тур" — прашу прабачэння, я з Расіі». «А што, можна два кандыдаты? Выбачаюся, я з Беларусі».

Мой добры сябар з Кіеву пасля першага туру прэзідэнцкіх выбараў, калі Зяленскі выйшаў у фіналпрэзідэнцкайгонкі,запытаў мяне: «А што ў вас у Беларусі з моладдзю? Яна паўсюдна такая, як у нас, што галасуе за Зяленскага?» У Зяленскага нібыта не было эканамічнай, палітычнай і знешнепалітычнай праграмы. І, тым не менш, Украіна прагаласавала за яго...

Адказаў я на пытанне сябра проста: «За Зяленскага ваша моладзь галасуе, бо ў яе ёсць выбар. Чаго пра беларускую сітуацыю не скажаш». Выбар, свабоднае волевыяўленне грамадзян — гэта галоўнае, што прадэманстравала Украіна. І таму Зяленскі мае права казаць: «Магчыма ўсё».

Нездарма старшыня беларускага ЦВК Лідзія Ярмошына, высока ацаніўшы першы тур галасавання, на пытанне, што б яна ўзяла з украінскіх выбараў для досведу Беларусі, адказала: «Нічога». Свабода, адкрыты падлік галасоў, вольнае назіранне, калі журналісты швэндаюцца па выбарчым участку, як па сваёй хаце, — наўрад ці ўкладаецца ў яе галаве.

Нешта ёсць у Зяленскім ад маладога Лукашэнкі. На голым папулізме праврваца на вышэйшую ўлады... Дый маладога Лукашэнку старая наменклатура не ўспрымала ўсур'ёз — для іх ён таксама быў комікам. Гэтая памылка дорага абыходзіцца Беларусі.

Зараз усе кажуць, што Украіна галасавала не столькі за Зяленскага, колькі супраць Парашэнкі і яго старой наменклатуры. Тое ж можна казаць і пра прэзідэнцкія выбары ў Беларусі ўзору 1994 года — галасавалі не за Лукашэнку, а супраць тагачаснага прэм'ера Кебіча. Выйграй Кебіч, які падпісаў з Чарнамырдзіным пакт пра пераход Беларусі на расійскі рубель, — невядома, дзе б мы былі зараз. Як адгукнецца Украіне галасаванне «супраць Парашэнкі» — яшчэ паглядзім.

Наўрад ці, канешне, будзе нешта, падобнае на Беларусь. Украіна — не Расія і не Беларусь. Калі новы ўкраінскі кіраўнік паспрабуе разагнаць парламент, перапісаць Канстытуцыю ці ўчыніць нешта такое — тамтэйшым грамадзянам нішто не перашкодзіць наладзіць новы Майдан. І ад дыктатарскіх амбіцый коміка застануцца толькі рожкі ды ножкі.

Дарэчы, за тое, што «усё магчыма», новы ўкраінскі прэзідэнт павінен шчыра дзякаваць мінуламу. Пётр Парашэнка — прыклад таго, як сыходзіць годна. Як толькі стала дакладна вядома, што ён не выйграе, Парашэнка не проста павіншаваў Зяленскага з перамогай — ён прапанаваў яму дапамогу, калі тая спатрэбіцца. Але і папярэдзіў, што не сыходзіць з палітыкі, ідзе ў апазіцыю, і гэтая апазіцыя будзе вельмі моцнай, аднак — на карысць краіне.

Прыняць волевыяўленне народа, такое, як яно ёсць, не фальсіфікуючы вынікі выбараў, не падладжваючы галасаванне на сваю карысць, не граючы ў «пераемнікаў», не перапісваючы Асноўны закон «пад сябе», — гэта таксама мужна і годна.

Гэта тое, чаго не хапіла нашаму «гаранту». І ў гісторыі ён застанецца не як «першы прэзідэнт Рэспублікі Беларусь», а як чалавек, які ўсімі сіламі трымаўся за ўладу.

Украінскія выбары паказалі, наколькі далёка — пры гэтым усяго за пяць гадоў і ва ўмовах вайны, — можа прайсці краіна ў дэмакратычных пераўтварэннях, калі яна гэтага жадае.

Калі-небудзь Беларусь таксама будзе абіраць другога прэзідэнта, другога кіраўніка дзяржавы. Безумоўна, у нас таксама ўзнікнуць кандыдаты-комікі. Таму зараз нам трэба прыглядацца да паўднёвай суседкі як да палігона. Трэба бачыць і асэнсоўваць, што будзе, калі да ўлады прыходзяць людзі, якія слаба ўяўляюць, што з той уладай рабіць. Калі ў Зяленскага не атрымаецца — гэта будзе і нам «прышчэпка ад папулізму». І тады казаць: «Вы хочаце, каб было, як ва Украіне?», мы будзем зусім з іншым кантэкстам.

Акаліатрымаецца,будзеважны доказ: калі людзі вольныя, калі іх чуюць, калі галасы на выбарах сапраўды лічаць, а вышэйшыя асобы дзяржавы не ўладу не чапляюцца і прызнаюць выбар народа — магчыма ўсё. Нават неверагоднае.

Сяргей Пульша
"Новы час"

ПРАГНОЗ

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ПРОГНОЗ-2020: ПЯТИЛЕТКА ЗАКОНЧИТСЯ КАК ВСЕГДА

Темпы экономического роста в этом и в будущем году не позволят выполнить задание на пятилетку, считают эксперты. Власти приступили к подготовке официального прогноза социально-экономического развития на 2020 год, который завершает нынешнюю пятилетку. Чтобы достичь ее целей, белорусская экономика должна ускориться, но эксперты не ожидают такого поворота событий.

Кредиторы не верят официальному прогнозу

Министерство экономики в июне должно направить в госорганы концепцию прогноза социально-экономического развития на 2020 год, а в августе проект прогноза уже должно увидеть правительство.

По сведениям БелаПАН, уже подготовлено несколько сценариев развития белорусской экономики.

Если сбудется консервативный, то темпы экономического развития в 2020-м будут символическими. В то же время, чтобы выполнить Программу социально-экономического развития на пятилетку, события должны развиваться по целевому сценарию, а он предусматривает, что экономика в 2020 году должна вырасти процентов на пять.

Напомним, программа на пятилетку заточена на то, что за 2016-2020 годы белорусская экономика вырастет не менее чем на 12,1%. Начиналась нынешняя пятилетка плохо (ВВП в 2016-м сократился на 2,5%). В 2017-м этот минус удалось перекрыть за счет восстановления экономики на 2,5%, в 2018-м рост составил 3%.

Чтобы выйти на показатели пятилетки, власти на 2019-й год утвердили официальный прогноз, предусматривающий увеличение ВВП на 4%. Соответственно, в 2020-м белорусская экономика должна вырасти не менее чем на 5%.

Между тем, ни одна (!) финансовая организация, которая когда-либо выделяла кредиты Беларуси, не верит в то, что темпы экономического роста будут такими, как прогнозируют белорусские власти.

Более того, за последние полгода Международный валютный фонд (МВФ), Всемирный банк, Евразийский банк развития, а также Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР)ухудшилиэкономический прогноз по Беларуси.

Так, согласно майскому прогнозу ЕБРР, белорусская экономика вырастет в 2019 году на 2%, в 2020-м — на 1,8%. При этом европейский банк видит риски для обеспечения даже таких довольно скромных темпов экономического роста…

Апрельские оценки МВФ, Всемирного банка, Евразийского банка развития в отношении Беларуси практически одинаковы и схожи с тем прогнозом, который обнародовал ЕБРР.

Оценка перспектив белорусской экономики

Кроме того, прогнозы перспектив роста белорусской экономики, которые озвучивают независимые эксперты, практически совпадают с теми оценками, которые Беларуси дают кредиторы. Согласно апрельскому прогнозу Исследовательского центра ИПМ, в 2019 году белорусская экономика вырастет на 1,6%, в 2020 году — на 1,9%.

Пятилетку любой ценой выполнять не будут

В общем, эксперты не верят в реалистичность официального прогноза. «Международные финансовые организации оценивают потенциальные темпы экономического роста в Беларуси на уровне 2-2,5% в год. А Беларуси, чтобы за два года выполнить задание на пятилетку, нужно обеспечить рост ВВП на уровне 9%. Никаких серьезных предпосылок для ускорения белорусской экономики сейчас не видно», — отметил в комментарии для БелаПАН старший научный сотрудник Белорусского экономического исследовательско-образовательного центра (BEROC) Дмитрий Крук.

Аналогичного мнения придерживаются и другие аналитики. «Даже сложно представить, как должны сойтись звезды, чтобы в 2019-2020 годы у нас наблюдался бурный рост экономики. Оптимистичная оценка, если не будет дополнительных шоков, — рост ВВП составит 1,5-2% в этом году и столько же в следующем», — считает старший аналитик «Альпари» Вадим Иосуб.

Экономисты считают, что искусственное стимулирование экономики чревато негативными последствиями. «Если искусственно стимулировать экономику, увеличивать доходы населения, предоставлять льготные кредитынапокупкубелорусских товаров, то теоретически ускорить экономику можно в течение этого года. Однако с высокой вероятностью это приведет и к увеличению цен на внутреннем рынке, и к давлению на обменный курс», — полагает Дмитрий Крук.

Поэтому эксперты склоняются к тому, что невыполнение прогноза на пятилетку не станет критичным фактором для властей. «Все-таки эту пятилетку, если не случится никаких сюрпризов, мы сможем закончитьнафонеминимальной в истории Беларуси инфляции. Положительным результатом будет и какое-то увеличение реальных доходов населения», — отмечает Вадим Иосуб.

К тому, что официальные показатели на пятилетку не выполняются, общественность привыкла. Фактические темпы экономического роста в Беларуси оказывались ниже официально запланированных и в 2006-2010 годах, и в 2011-2015 годах.

Нынешняя пятилетка, которая истекает в будущем году, закончится, скорее всего, как всегда. Главная экономическая задача на пятилетку вновь не будет выполнена, но хоть инфляция, хочется надеяться, будет продолжать измеряться в однозначных числах. Снижение инфляции до минимальных за всю историю страны значений — пожалуй, это будет главный положительный результат уходящей пятилетки.

Каких-то более значимых экономических результатов эксперты не ждут. «На экономическую ситуацию в стране большое влияние будет оказывать российский фактор, в том числе переговоры по нефтегазовым вопросам, возможность получения российского финансирования, а также развитие событий с доступом белорусской продукции на рынок России», — полагает Вадим Иосуб…

Дмитрий Заяц
БЕЛАПАН

ЖЫЦЦЁ

«РАБОТАТЬ НЕКОМУ. РОЖАТЬ НЕКОМУ…»

Экономист Романчук считает, что на окраинах Беларуси углубляется настоящая демографическая трагедия. Гродно и Витебск, как магнит, перетягивают на себя население областей, а сельская жизнь неуклонно вымирает. На начало 2019 года средний возраст населения Витебской области составил 42,1 лет. Это самая старая область Беларуси.

— В то время как население Минска пробило двухмиллионный порог, на окраинах Беларуси углубляется настоящая демографическая трагедия, — написал Ярослав Романчук. — Гродненская область граничит с Литвой и Польшей, Витебская — с Россией. Если бы Беларусь была страной с более качественной социальной системой, справедливой экономикой, конкурентоспособными институтами, честной властью и низкими транзакционными издержками, то население Гродненской и Витебской областей, как приграничных регионов, прирастало бы, развивалось, в том числе за счет соседей. Мы наблюдает прямо противоположные тенденции.

Гродно и Витебск, как магнит, перетягивают на себя население областей, а сельская жизнь неуклонно вымирает. На начало 2019 года средний возраст населения Витебской области составил 42,1 лет. Это самая старая область Беларуси. Следом за ней идет Гродненская область — 40,9 лет.

...Молодежь мечтает «свалить» в благополучную заграницу или в Минск. Гродненцы тысячами выезжают в Польшу, витебчане — в Россию. Потому что там больше перспектив, знаний, денег и надежды.

Умирают детские сады и школы. На Гродненщине и Витебщине можно проехать сотни километров и не встретить ни одного ребенка. Сельские женщины 50+ — это самоотверженные труженицы, которые борются за выживание с хроническим безденежьем, пьяными мужиками и местными царьками. Они изъедены ржавчиной быта, рутиной содержания скота и тревогой за своих детей, которые как-то там устроились в городе.

Работать некому. Рожать некому. Учить некому и почти некого. Лечить некому. Проявлять гражданскую активность некому. Думать про большую и малую родину некому. Разорвать круговую пороку местной бюрократии некому. Сплошное выживание и доживание. Надежда на пенсию, как на единственный стабильный источник «живых» денег.

Таков результат сверхцентрализации политической и экономической власти в Беларуси. Вертикаль власти раздавила горизонталь общества. Выравнивание условий жизни города и деревни идет своеобразно: почти 80% белорусов живут в городах, а в деревнях — приросшие корнями к своей родной земле старики...

Белорусам на селе отказали в праве собственности на землю, задушили предпринимательскую инициативу заоблачными арендными ставками, налогами и регуляторными удавками, а также монополистическим поведением государственных селскохозяйственных организаций. Белорусам не дали приватизировать небольшие заводики, магазинчики и рынки.

Власти сохранили безобразный «Белкоопсоюз», аморальную колхозно-совхозную систему, антинародную систему назначения местных начальников по принципу «только-не-из-местных». Они даже леса, луга, пастбища и озера поставили под свой номенклатурный контроль, что вкупе с жестким регулированием цен убило традицию держать на селе коров и другой домашний скот.

А еще безудержная стройка жилья в областных городах и Минске. Вот все это вкупе и добило, почти убило белорусскую деревню. Многие в регионах уже не используют «почти»...

Последние 25 лет власти с глубокими корнями в сельской местности, с опытом работы в колхозах, «крепкие хозяйственники» вели борьбу за унижение и уничтожение деревни. Они добились сокращения сельского населения почти на 38%.

Еще один такой период в нашей истории — и сама белорусская деревня станет историей, а понятие «малая родина» превратится в место для пикников и дикого туризма для редких ищущих экстрим вне е-хуторянства жителей всемирной паутины. Все чаще азиатской внешности.

https://gazetaby.com

ГАНДАЛЬ

СКОЛЬКО НА САМОМ ДЕЛЕ СТОЯТ ТОВАРЫ, ПРОДАЮЩИЕСЯ В БЕЛАРУСИ?

Каким образом формируются цены товаров, которые продаются в белорусских магазинах? Оказывается, многие продукты могли бы стоить гораздо дешевле...

Джинсы

Для своего исследования эксперты Picodi.com взяли первые попавшиеся джинсы в каталоге одного из известных белорусских магазинов. Их средняя розничная цена — 110 рублей.

Путешествие этих джинсов начинается в Индии. Стоимость самого производства составляет чуть более 13% от окончательной цены, которую вы увидите в магазине, и это далеко не самая «затратная» сфера. Таким образом, 15 рублей за одну голубую пару — это весьма неплохо, особенно если учитывать оплату труда в странах Южной и Юго-Восточной Азии.

После фабрики готовые джинсы попадают на склад, а оттуда — в магазины. Логистика перевозок — не прихоть дистрибуторов, а потребность, за которую тоже приходится платить. По большому счёту, покупая джинсы, мы платим и за место в контейнере, в котором они были доставлены в Беларусь, и за страхование перевозок, и за таможню на границе. Это около 12,5 рублей в нашем конкретном случае.

Чтобы выйти на плюс в доходах, производитель начисляет к себестоимости джинсов так называемую маржу (в случае наших джинсов это около 3,3%, хотя некоторые марки класса люкс могут «накинуть» и до 50%) и отправляет товар дистрибьюторам, которые добавляют свою часть наценки за хранение на складе и реализацию товара в магазинах. Ритейлеры за каждую проданную пару забирают себе около половины от розничной цены. Однако нельзя сказать, что это их чистая прибыль, поскольку магазины именно с этих денег платят вознаграждение работникам, оплачивают налоги, аренду помещений и даже электроэнергию. В розничную цену включены затраты производителя и магазинов и на другие цели, среди которых особое внимание следует уделить администрации и маркетингу.

Завершающим аккордом ценообразования является НДС в размере 20%.

Вода

Для исследования исследователи взяли полуторалитровую бутылку одного из самых известных и рекламируемых брендов в Беларуси. Розничная цена в магазине — 95 копеек.

Питьевая вода начинает свой путь к потребителю из подземных источников, попадая сначала на линию разлива, где дозируется по бутылкам.

Стоимость этого процесса оценивается в 8% от цены бутылки объёмом 1,5 литра без учёта НДС (в нашем случае, это 0,08 руб.). Следующие 4% мы отдаём за саму пластиковую бутылку (0,04 руб.). В свою очередь пятая часть потраченных нами денег идёт на оплату счетов за электричество, на зарплату работникам, задействованным при добыче и розливе, а также другие расходы, связанные с производством и функционированием цеха.

С заводов по розливу воды бутылки с чаще всего голубоватыми этикетками попадают на оптовые базы, откуда фурами транспортных компаний развозятся по магазинам и супермаркетам. Стоимость доставки составляет около 17% от цены. Главные наценки — это маржа производителя и магазина (около 21%), а также налог на добавленную стоимость (традиционные 20% от цены нетто).

И где во всех этих расчётах место на саму воду? В полуторалитровой пластиковой таре её истинная стоимость составляет сотые доли белорусской копейки. Покупая бутилированную воду, мы платим прежде всего за упаковку, транспортировку, покрываем расходы продукции и администрации цехов по разливу, а также отдаём немалые деньги на маркетинг.

Рекламные кампании играют немаловажную роль в функционировании этого «водного» бизнеса. Этикетки с идиллическими горными пейзажами, музыка самых известных исполнителей в рекламных роликах, рекламные кампании, представляющие нам, что вода имеет огромное влияние на здоровье и состояние организма в целом... Всё это требует немалых финансовых вложений.

Смартфоны

Гравировка Made in China, выполненная на задней части корпуса смартфона, в принципе не должна оставлять каких-либо сомнений насчёт страны-производителя гаджета. На практике же всё оказывается не так однозначно.

Действительно, целиком устройство собирается в Китае, однако фабрики Поднебесной являются лишь завершающим звеном длинной цепочки поставок составных частей телефона. Некоторые из них производятся в других странах, а иногда и на других континентах. Экраны, процессоры и микросхемы преодолевают сотни километров, прежде чем попасть на производственную ленту. Эти особенности логистики также влияют на формирование розничной цены смартфона.

К вышеизложенному следует добавить оплату труда работникам фабрик, цифра эта незначительна (не более 1% от цены), неслучайно окончательная сборка устройства перенесена именной в Китай. Суммарная стоимость производства телефона и дополнительных аксессуаров (наушники и зарядное устройство) составляют около одной третьей от ценника, который мы увидим в магазине.

Смартфон, собранный и упакованный в коробочку, стоимость которой почти всегда составляет не более 2 долларов США, отправляется в магазины официальных дистрибуторов и розничных сетей. Приобретая телефон, мы также оплачиваем расходы на доставку с места производства на склад. И всё же это мизерные суммы (около 6 рублей за каждое устройство, купленное по указанной выше цене) по сравнению с оплатой, о которой пойдёт речь ниже.

Немногим позже телефоны попадают на полки белорусских магазинов. Кроме транспортировки и страховки, в розничную цену товара обычно включают: маржу производителя — более четверти от магазинной стоимости смартфона уходит непосредственно производителю. Эти деньги нельзя назвать чистой прибылью, и всё же эта наценка могла бы быть значительно ниже. В нашем конкретном примере это почти 360 из 1629 рублей. Известные марки могут себе позволить такую ценовую политику, в конце концов, мы говорим о продукте высокой категории, а пользователи смартфонов понимают, что зачастую приходится платить и за узнаваемость бренда.

маржу продавца — магазины, реализующие продукцию той или иной марки на официальном уровне, обычно идут на поводу у производителя, который определяет, какой процент от стоимости смартфона останется у продавца. Именно поэтому сразу после старта продаж новые модели телефонов у официальных ритейлеров, в некоторых салонах связи и других магазинах имеют идентичный ценник. В нашем случае 5,4% (а это 88 рублей) остается у продавца.

В магазине можно выбрать телефон в нескольких версиях встроенной памяти. И хотя для производителя себестоимость увеличения места для данных с 32 Гб до 128 Гб составляет несколько рублей, разница на ценнике в магазине оказывается куда более значительной. За увеличенный объём памяти покупателям приходится доплачивать 300 рублей, однако в наши дни можно рассчитывать на символическую скидку на модели прошлых сезонов.

Совершенно точно можно сказать лишь одно: топовые смартфоны стоят немалых денег, и пока не было замечено тенденций, способных изменить ситуацию. Уже сейчас производители стараются снижать свою маржу, чтобы удержать цены в пределах доступности. Технологическая гонка только начинается, а новаторские решения и внедрение инновационных компонентов дорогого стоят. Время покажет, как это будет отражаться на кошельках обычных покупателей.

Picodi.com

Поўнасцю тут: http://haradok.info

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 16.05.2019 у 17.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.